

Mnenje Odbora regij o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o celostnem akcijskem programu na področju vseživljenjskega učenja

(2005/C 164/07)

ODBOR REGIJ JE —

ob upoštevanju predloga sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o celostnem akcijskem programu na področju vseživljenjskega učenja (COM(2004) 474 final — 2004/0153 (COD));

ob upoštevanju sklepa Evropske komisije z dne 15. julija 2004 o posvetovanju z Odborom o tej zadevi v skladu s prvim odstavkom člena 265 in člena 149 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti;

ob upoštevanju sklepa svojega predsednika z dne 5. aprila 2004, da komisijo za kulturo in izobraževanje zadolži, naj pripravi mnenje o tej zadevi;

ob upoštevanju osnutka mnenja CdR 258/2004 rev.2, ki ga je 7. decembra 2004 sprejela komisija za kulturo in izobraževanje (poročevalka: **ga. Christina Tallberg**, članica okrožnega sveta v Stockholmu (SE-PES);

in ob upoštevanju:

sporočila Komisije o novi generaciji programov za izobraževanje in usposabljanje v Skupnosti po letu 2006 (COM(2004) 156 final);

sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o gradnji naše skupne prihodnosti: izzivi politike in proračunska sredstva razširjene Unije 2007–2013 (COM(2004) 101).

mnenje soglasno sprejel na 58. plenarnem zasedanju, ki je potekalo 23.-24. februarja 2005 (seja z dne 23. februarja).

Splošno ozadje

Komisija je pripravila predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o celostnem akcijskem programu na področju vseživljenjskega učenja, ki zajema številne področne in posebne programe. Celosten program temelji na sedanjih programih Socrates in Leonardo da Vinci, programu e-učenja, pobudi Europass in različnih dejavnostih, ki se financirajo iz akcijskega programa Skupnosti.

Predlog se ukvarja z vprašanji, ki so pomembna za regionalno in lokalno politiko, tj. osnovno raven, in je zato zelo zanimiv za Odbor regij. Vendar pa skoraj izključno obravnava raven EU in nacionalno raven in se le na hitro dotakne lokalne in regionalne ravni ter njunega pomena za sodelovanje pri razvoju in uresničevanju programa v Evropi.

Po podatkih Eurostata (2001) se povprečno 19,6 odstotka mladih Evropejcev, starih od 18 do 24 let, ne pojavlja v statistiki nadaljnega izobraževanja in usposabljanja, 20 do 30 odstotkov oseb, ki končajo šolo, pa se ne udeleži nobenega dodatnega, poklicnega ali splošnega, izobraževanja ali usposabljanja.

Ministri za izobraževanje v državah članicah in njihovi sogovorniki v 14 drugih evropskih državah so v Bolonjski deklaraciji (19. junija 1999) zapisali, da mora evropski sektor za visokošolsko izobraževanje pritegniti širšo pozornost, da se bo

lahko kosal z dosežki na kulturnem in znanstvenem področju v Evropi.

V skladu s sklepi, sprejetimi na zasedanju Evropskega sveta v Lizboni (marca 2000), je Evropski svet v Feiri države članice, Svet in Komisijo pozval, da oblikujejo celostne strategije in praktične ukrepe za spodbujanje vseživljenjskega učenja za vse.

Komisija je v skladu s tem sprejela memorandum o vseživljenjskem učenju, da bi po vsej Evropi sprožila razpravo o obsežni strategiji za vseživljenjsko učenje na individualni in institucionalni ravni in na vseh področjih javnega in zasebnega življenja. Memorandum daje prednost individualnemu učenju.

Ko so se evropski ministri, pristojni za visokošolsko izobraževanje, 19. maja 2001 sestali v Pragi, so med drugim poudarili, da je treba povečati zanimanje študentov iz Evrope in drugih delov sveta za evropski visokošolski študij.

Na zasedanju Evropskega sveta v Stockholmu (marca 2001) so bili določeni cilji za evropske sisteme izobraževanja in usposabljanja. Svet je določil naslednja prednostna razvojna področja za izvajanje delovnega programa Izobraževanje do leta 2010: dostop do usmerjanja, zagotavljanje kakovosti storitev, vloga usmerjanja pri razvoju človeških virov in za spodbujanje mobilnosti pri študiju in zaposlovanje v Evropi. Evropski svet v Barceloni (2002) je pripravil delovni program za doseg te ciljev.

Predlog sledi sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o Krepitvi sodelovanja s tretjimi državami na področju visokega izobraževanja (COM(2001)385 final).

Bela knjiga o novi spodbudi za evropsko mladino se loteva potrebe mladih ljudi po prožnejšem sistemu usmerjanja in svetovanja, s katerim bi podprli trajen dostop do vseživljenjskega in večrazsežnostnega učenja.

Leta 2002 se je Komisija odločila, da uresniči evropsko območje vseživljenjskega učenja. Eden od praktičnih rezultatov, ki jih je Komisija razvila v sodelovanju z Odborom regij, so bile „učne regije“ (regionalne mreže za vseživljenjsko učenje — program R3L). Projekt združuje 120 regij v 17 mrež in si prizadeva razviti obsežne strategije za vseživljenjsko učenje.

Komisija je v svojem sporočilu o izobraževalnih programih Evropske unije po letu 2006 objavila svoje načrte za nove programe EU, vključno z novim celostnim programom za nadnacionalno mobilnost in sodelovanje na področju vseživljenjskega učenja za države članice EU, države EGP/EFTA in države kandidatke. Program zajema splošno izobraževanje in poklicno usposabljanje.

Skupno vmesno poročilo o izobraževanju in usposabljanju do leta 2010, ki sta ga predstavila Svet in Komisija, je posvečeno pomembnim reformam za izvajanje lizbonske strategije in poudarja tri prednostna področja: usmeritev reform in naložb na ključna področja informacijske družbe, uresničitev vseživljenjskega učenja in izgraditev Evrope izobraževanja in usposabljanja. Novo vmesno poročilo je predvideno za leto 2006.

Wim KOK, predsednik skupine na visoki ravni, zadolžene za vmesno oceno lizbonske strategije, je novembra 2004 objavil poročilo o doseženih rezultatih. Eden od zaključkov poročila je, da je doseganje zastavljenih ciljev veliko prepočasno. Sedanji predlog celostnega akcijskega načrta za vseživljenjsko izobraževanje je treba obravnavati v tem kontekstu. Lokalne in regionalne skupnosti imajo na voljo številne možnosti za dejaven prispevek k uresničevanju ciljev na področju izobraževanja.

Odbor regij je ob več priložnostih poudaril potrebo, da se prizadevanja za vseživljenjsko učenje trdno zakoreninijo na lokalni in regionalni ravni. Zaradi pomena tega vprašanja za organiziranje družbe na lokalni in regionalni ravni želi biti Odbor regij aktiven pri razvijanju in izvajanju pobude za vseživljenjsko učenje.

Vsebina predloga

Celosten program

Novi predpisi zajemajo nov celosten program izobraževanja in usposabljanja za mobilnost ter načrte za sodelovanje na področju vseživljenjskega učenja in oblikovanje omrežij. Zajema naslednje:

1) Sektorske programe:

- **Comenius**, za splošne izobraževalne dejavnosti v zvezi s šolami vse do višje srednješolskega izobraževanja;
- **Erasmus**, za dejavnosti izobraževanja in nadaljnega usposabljanja na visokošolski ravni;
- **Leonardo da Vinci**, za vse druge vidike poklicnega usposabljanja in izobraževanja, in
- **Grundtvig**, za izobraževanje odraslih.

2) Splošen/transverzalni program vključuje štiri glavne dejavnosti:

- sodelovanje Skupnosti pri politiki vseživljenjskega učenja,
- posvečanje posebne pozornosti učenju jezikov,
- razvijanje dejavnosti, povezanih z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, kadar se te lahko razširijo prek posebnih programov,
- izboljšanje širjenja.

3) Program Jean Monnet za spodbujanje dejavnosti, povezanih z evropskim povezovanjem in evropskimi ustanovami ter združenji v izobraževanju in usposabljanju.

Ciljne ravni

Program vseživljenjskega učenja in poklicnega usposabljanja naj bi v sedmih letih stal okoli 13,620 milijarde evrov. Proračun se razdeli med **štiri ključne cilje**, določene v finančni perspektivi za obdobje od 2007 do 2013.

Skupni cilj je pomagati, da Skupnost prek vseživljenjskega izobraževanja postane napredna družba znanja. Ti štiri posebni cilji so:

- eden od 20 učencev vključen v dejavnosti programa Comenius v obdobju od 2007 do 2013;
- trije milijoni študentov v programu Erasmus do leta 2011;
- 150.000 praks letno vključenih v program Leonardo do leta 2013;
- 25.000 udeležencev letno v okviru mobilnosti programa Grundtvig do leta 2013.

Stališča Odbora regij

1. Odbor regij pozdravlja predlog Sveta za uskladitev izobraževalnih programov EU v okviru celostnega programa za vseživljenjsko učenje. Odbor meni, da gre za zelo pomemben prispevek k prizadevanjem, da se vse zainteresirane strani spodbudi k ukrepanju za hitre spremembe v sistemih splošnega in nadaljnega izobraževanja in usposabljanja. Izpolnjuje potrebe nove ekonomije znanja in je usklajen z željami Skupnosti za posameznikovo sodelovanje in odgovornost v družbi.

2. Odbor je ob prejšnjih priložnostih poudaril pomen strategije za vseživljenjsko učenje. Prizadeva si za učinkovit celostni program, ki prispeva k demokraciji in blaginji.
- 2.a V okviru praznovanja 10-letnice Odbora regij je bila 17. in 18. novembra 2004 organizirana razprava o mladini. Predstavniki mladih so predlagali, da naj bi si zadali cilj, da ima vsak učenec možnost sodelovati v programu izmenjav, kar bi bila priložnost za odkrivanje drugih kultur, jezikov in Evropske skupnosti. Odbor regij meni, da je obseg predlaganih ciljev korak v pravo smer, in se strinja z dolgoročnimi cilji, ki so jih izpostavili predstavniki mladih.
3. Evropski svet v Lizboni je ugotovil, da sta splošno izobraževanje in poklicno usposabljanje ključna pri soočanju EU z izzivi, ki zagotavljata dostopnost informacijske družbe za vse. Tako bo lahko Evropska unija izkoristila vse svoje zmogljivosti. Izobraževalne pobude morajo vključevati spodbude za razne oblike pridobivanja znanja in razvoja, da bi ljudem zagotovili uspešno podporo.
- Lokalna in regionalna raven morata imeti ključno vlogo*
4. V vsej Evropski uniji imata lokalna in regionalna raven odločilne pristojnosti za področja, obravnavana v dokumentu Komisije.
5. V mnogih evropskih državah sta lokalna in regionalna raven pristojni za splošno izobraževanje, poklicno usposabljanje in izobraževanje odraslih. Odločitve o izobraževanju in usposabljanju se sprejemajo in izvajajo ravno na tej ravni. Lokalna in regionalna raven sta tudi del socialnega partnerstva in koordinatorja lokalnega in regionalnega razvoja in rasti. Zato je tudi v njunem interesu, da se razvija strokovno znanje delavcev.
6. Delujeta tudi kot socialna služba, ki je odgovorna za blaginjo svojih državljanov, bodisi otrok, odraslih ali starejših občanov. Njuna naslednja naloga je, da postanejo najbolj ranljive skupine sestavni del družbe, še zlasti invalidi in/ali duševno prizadeti. Nastopata tudi v vlogi delodajalca in se tako zavzemata, da jima neposredno koristijo prizadevanja za izboljšanje strokovnega znanja njihovih delavcev.
7. V evropskem izobraževanju nastopa pri lokalnih in regionalnih prizadevanjih na področju vseživljenjskega učenja pomemben demokratičen element: možnost sodelovati v demokratični družbi in jo podpirati.
8. Prav tako imajo lokalne in regionalne oblasti edinstven položaj za sklepanje ustvarjalnih partnerstev s socialnimi partnerji in ustanovami za splošno in permanentno izobraževanje ter za prilagajanje tečajev splošnega izobraževanja in poklicnega usposabljanja posebnim lokalnim potrebam in zahtevam.
9. Razni regionalni in lokalni načrti sodelovanja so pomembno gonilo za rast in razvoj.
10. Izobraževalni programi Evropski uniji omogočajo, da neposredno doseže svoje državljane. Nobena druga dejavnost EU nima podobnega vpliva na toliko ljudi. Programi tudi pripomorejo k posodabljanju izobraževalnih sistemov in posameznikom pomagajo osvežiti strokovno znanje. Glede na pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti bi morali biti regionalni udeleženci pomembna ciljna skupina za dejavnosti programov v izobraževanju in usposabljanju.
11. Regionalna omrežja za vseživljenjsko učenje (program R3L), ki sta jih oblikovala Komisija in Odbor regij, so dober primer širjenja in razvoja vseživljenjskega učenja v Evropi. Odbor želi pozdraviti mnogo drugih tovrstnih pobud, ki se lahko hitro uveljavijo in dejavno prispevajo k spodbujanju evropskega združevanja na ravni državljanov.
12. Evropska lokalna in regionalna raven morata sodelovati pri začetni stopnji dejavnosti programov za izobraževanje in usposabljanje. Njuna vloga naj ne bo le sprejemanje rezultatov zaključenega programa.
- Položaj strategije za vseživljenjsko učenje v celostnem programu*
13. Vseživljenjsko učenje se osredotoča predvsem na učenje, ne na izobraževanje ter se ukvarja predvsem z razvojem posameznikovega znanja in sposobnosti in manj s formalnim izobraževalnim sistemom.
14. Strategija zajema vse od vrtcev do izobraževanja odraslih in se ukvarja z različnimi oblikami učenja in izobraževanja. Pomembno je, da ta čedalje obsežnejši pristop dejansko poveže predlagani celostni program s sektorskimi programi.
15. Večja ozaveščenost o raznolikosti in bogastvu evropskih kultur bi morala biti naloga vseh posebnih programov, ne samo programa Comenius.
16. Skupni cilji bi morali izpostaviti pomen trajnostnega gospodarskega, socialnega in okoljskega razvoja z vidika vseživljenjskega učenja.

17. V memorandumu Komisije je zato jasno navedeno, da bi bilo treba sisteme izobraževanja in praktičnega usposabljanja vključiti v vseživljenjsko učenje. Komisija je že ugotovila, da mora nov celostni program zajemati akademsko izobraževanje in poklicno usposabljanje. Odbor regij ta pristop podpira. Za programe, kot sta Socrates in Leonardo, so doslej veljali različni predpisi in torej tudi različni postopki, kar je njihova pomanjkljivost.
18. Dejstvo, da osnovno poklicno usposabljanje spada v program Leonardo in posrednešolsko poklicno usposabljanje v program Erasmus, še dodatno poudarja potrebo po možnostih za dobre medsektorske projekte.
19. Odbor regij želi poudariti potrebo po najboljšem možnem vzajemnem delovanju med različnimi sektorskimi programi. V okviru programa vseživljenjskega učenja je treba omogočiti horizontalne in tudi vertikalne projekte in jih pospeševati. Predlagana struktura bi tako omogočila tesnejše medsektorsko sodelovanje.
20. Vendar pa Odbor regij meni, da naj bo poleg možnosti za sodelovanje storjen jasen korak proti okrepljenemu sodelovanju med različnimi posebnimi programi z vidika evropske strategije za vseživljenjsko učenje.
25. Poleg tega je razvoj pogosto odvisen od malih in srednje velikih podjetij, v katerih zaposleni ponavadi niso opravili visokošolskega izobraževanja. Tradiciji izobraževanja in usposabljanja se na tem mestu razlikujeta. Razvojnemu programu za delavce z osnovnimi ali srednješolskimi izobraževalnimi potrebami je torej pomembno zagotoviti podporo. Pomembno je, da se programi za izobraževanje in strokovno znanje razvijejo tako, da dosežejo delavce v malih in srednje velikih podjetjih.
26. Prav tako je pomembno pojasniti, kako naj programi pridobijo potrebno prožnost, da bodo kos ciljem politike in potrebam, ki bi se utegnile pojaviti med izvajanjem programa.
27. Odbor regij želi poudariti tudi potrebo, da je razdelitev sredstev med razne programe neprekinjen proces, ki je povezan s proračunom in cilji celostnega programa. To prav tako velja za razvoj med posebnimi programi in za možnosti prerazporeditve sredstev s ciljem povečati spodbudo za razvoj in izmenjavo študentov s krajšimi akademskimi karierami.

Razmere za udeležence

Zadovoljitev trenutnih potreb po strokovnem znanju

21. Poklicno usposabljanje se hitro spreminja. V poklicnem izobraževanju, usmerjenem v vseživljenjsko učenje, dobivajo pojmi, kot so znanje in učenje, vse večji pomen in trenutno delovno okolje na primer zahteva boljše znanje jezikov.
22. Socialne veščine, kot so pripravljenost prevzeti odgovornost, delo v skupini, dobro razumevanje s sodelavci in drugimi odraslimi, ustvarjalnost, sposobnost dojemanja šire celote in zavedanje o kakovosti, prav tako postajajo pomembni dejavniki pri poklicnem usposabljanju. Primeri za druge zelo pomembne „splošne“ sestavne dele poklicnega usposabljanja so podjetništvo, aktivno državljanstvo, enake možnosti ter boj proti rasizmu in ksenofobiji. Več jih je vključenih v posebne cilje celostnega programa in Odbor regij meni, da je to pozitivno.
23. Nasprotno pa morajo biti programi splošnega izobraževanja bolj odprti za svet dela in zaposlovanje v prihodnosti, na primer s partnerstvi s podjetji, projektnim delom in s sodelovanjem predstavnikov iz sveta dela pri poučevanju.
24. Zato je Odbor regij prepričan, da bo program visokošolskemu izobraževanju lahko prinesel dragoceno spodbudo. To je zelo pomembna predpostavka za regionalni razvoj.
28. Evropski parlament je pred kratkim poudaril, da lahko programe izmenjav zaradi neustreznega financiranja izmenjav študentov koristijo predvsem študentje iz bogatejših slojev. Pomembno je, da države članice zagotovijo, da imajo študentje dejansko dostop do programov izmenjav in financiranja ter da se upoštevajo finančne sposobnosti prosilcev.
29. Razvojno vprašanje, ki je v očeh Odbora regij med najbolj prednostnimi (in področje, na katerem je lahko celosten akcijski program za vseživljenjsko učenje dolgoročno pomemben), je vključevanje v družbo. To zadeva širše, raznolike skupine študentov z različnimi potrebami po podpori, od študentov z učnimi težavami ali tistih, ki so žrtve socialne ranljivosti in izključenosti, do študentov, ki pridejo v tujo državo in kulturo. Danes lahko vidimo, da velika skupina mladih ljudi z neustrezno osnovno izobrazbo bodisi prekine študij bodisi popolnoma opusti obvezno izobraževanje. Za napredovanje mladih bi bilo treba podpreti razvoj metodologije, prenose znanj in druge pobude.
30. Gre za tako pomembno težavo, da bi morala biti jasno izražena v ciljih programa ter se reševati s programi EU in tudi nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi programi. „Šole za drugo možnost“ so odličen primer evropskih omrežij te vrste, ki prispevajo k razvoju metodologije, prenosu znanj in razvoju dejavnosti.

31. Invalidnim učencem in učencem s težavami pri učenju je treba dati dejansko možnost sodelovanja v okviru celostnega programa.
32. Pri sodelovanju odraslih v programih izmenjave bi bilo treba izpostaviti tudi vprašanje enakih možnosti za udeležbo tako moških kot žensk. Posebno pozornost je treba nameniti delavcem z novimi učnimi potrebami.

Vključitev sosednjih tretjih držav

33. Odbor regij pozdravlja namero po vključitvi sosednjih tretjih držav. Pri tem se zdi samoumevno, da se sklicujemo na izjavo Evropskega parlamenta o širši evropski sosesčini. Na lokalni in regionalni ravni so bili stiki navezani v zgodnji fazi, tako da je bilo mogoče orati ledino pri vzpostavljanju stikov z državami, ki so pred kratkim postale članice Evropske unije. Zdi se samoumevno, da se to delo na regionalni in lokalni ravni nadaljuje in razširi na nove države.

Razdelitev pristojnosti

34. Odbor regij želi poudariti potrebo po jasnem ločevanju pristojnosti med Skupnostjo in nacionalno ravno na področju ukrepanja v okviru programov. Države članice bi morale imeti čim večjo pristojnost za praktično stran. Decentralizirana struktura je ključna za uspeh prihodnjih prizadevanj. Pri taki strukturi bosta morali biti dejavnejši tudi lokalna in regionalna raven.
35. V skladu s predlogom Komisije bi morala raven Skupnosti obravnavati vprašanja o ciljeh, splošnem pregledu, splošni strategiji, opazovanju in analizi ter spremljanju in ocenjevanju. Skupnost bo morala reševati tudi vprašanja, povezana z izvajanjem, tako da bo določila in širila uspešne oblike izvajanja. Odbor regij meni, da bi morali lokalna in regionalna raven igrati pomembno vlogo pri izvajanju, uveljavljanju in širjenju novih programov.
36. Praviloma bi se morali izogibati vsakršnim postopkom odločanja, v katerih se določena zadeva obravnava na dveh ravneh.

Mnenja o sestavnih delih celostnega programa

37. Odbor regij je prepričan, da je predlagan celostni program s svojimi trenutnimi prizadevanji zelo pomemben za spodbujanje partnerstev, projektov in omrežij mobilnosti v Evropi.
38. Za lokalno in regionalno raven so projekti mobilnosti zelo pomembni. Prav majhni projekti mobilnosti, o katerih se odloča na nacionalni ravni, pogosto krepijo idejo o Evropi,

aktivno državljanstvo in vprašanja demokracije. Pomembno je, da ti projekti omogočajo odprtost in dopuščajo možnosti za izmenjave izkušenj, kar omogoča širjenje znanja in izvajanje projekta. Temeljni sestavni del teh dejavnosti je medsebojno učenje.

39. V okviru projektov za mobilnost je treba nacionalne, regionalne in lokalne ravni pripraviti za podporo mobilnosti tudi po zaključku projekta, da bi tako ohranili strukture in vzpostavljene stike. Projekti morajo pomagati odpraviti ovire in spodbujati neprestane izmenjave, ki naj postanejo del rednih dejavnosti. Pomembno je, da nacionalni načrti za financiranje študentom omogočajo, da del študija opravijo v eni izmed drugih držav članic.
40. Pri razvojnih programih je zelo pomembno izkoristiti strokovno znanje, ki ga ponujajo, npr. prek združenj strokovnjakov itd. Projekti, ki uveljavljajo različne oblike učenja, bodo posebej pomembni za strategijo vseživljenjskega učenja. Nov pristop razvojnih projektov bi zato, v skladu z določenimi pogoji, moral omogočiti, da se med potekom projekta spremeni smer.

41. Odbor regij je prepričan, da bodo predlagani splošni/transverzalni programi zelo pomembni povezovalci, ki bodo analizirali in podpirali razvoj politik. Druga pomembna vprašanja bodo sprožila nove projekte in omrežja ter prispevala k novim procesom, ki bodo odziv na potrebe izobraževanja v Uniji. Ravno zato je pomembno, da se na regionalni in lokalni ravni v izobraževanju vzpostavi potreben vezni člen med to dejavnostjo in Odborom regij.
42. Program Jean Monnet bo igral pomembno vlogo pri evropskem povezovanju visokošolskega izobraževanja in raziskav.

Odbor

43. Odbor regij želi poudariti, da mora odbor, ki naj bi pomagal Komisiji (člen 10 predloga):
- delati skladno s cilji in razvojem politike;
 - nenehno izpolnjevati in spodbujati skupne cilje celostnega programa;
 - zagotoviti, da se evropska strategija za vseživljenjsko učenje dejansko izrazi v različnih sektorskih programih.

Ta odbor bi moral biti v celoti zadolžen za to, da poskrbi, da se ne bodo postavljale ovire med sektorskimi programi. Prav tako bo sodelovanje med tem odborom in Odborom regij potrebno pri prihodnjih dejavnostih.

Obseg ciljev

44. Odbor regij podpira obseg predlaganih ciljev, zaradi česar je mogoče pričakovati, da se bodo programi mobilnosti potrojili. Gre za ambiciozne cilje, ki bi lahko okrepili Evropsko unijo in poglobili kohezijo. Vendar pa na račun obsežnosti ciljev ne sme trpeti kakovost programov.

Poenostavitev upravnih postopkov

45. Odbor regij pozdravlja tudi poenostavljen/pavšalen stroškovni sistem. Odbor regij je večkrat opozoril na negativen vpliv birokracije na število vlog. Mnogi nočejo sodelovati zaradi zapletenosti vlog prošelj. Odbor regij meni, da bi morale administrativne in računovodske zahteve ustrezati obsegu financiranja. Pri manjših projektih niso potrebna enako obsežna, natančna preverjanja, kot to velja za večje projekte.

46. Vendar želi Odbor poudariti tudi, da se okoliščine in sposobnost za sodelovanje v programu spreminjajo, kar lahko vpliva na stroške. To je lahko, na primer, odvisno od tega, da se nekdo ni vaju učiti, od telesne ali duševne prizadetosti, plačilne nesposobnosti za potne in nastanitvene stroške ali od različnih regionalnih razmer.

Naslovi

47. Odbor regij želi poudariti, da je treba dati novemu programu in njegovim sestavnim delom nedvoumne in uporabne naslove, ki bodo jasni in razumljivi v vseh evropskih jezikih. Izrazi, kot so „celosten program“ in „splošen/transverzalni program“ bodo povzročili samo zmešnjavo in nerazumevanje.

48. Treba je jasno povedati, da je „celosten program“ povezan s celotno pobudo, medtem ko so programi Comenius, Erasmus, Grundtvig in Jean Monnet deli celote. Pojasniti je tudi treba, da ima splošen/transverzalni program strateško in krovno funkcijo. Odbor regij meni, da bi bilo treba temu nameniti posebno pozornost.

Subsidiarnost in sorazmernost

49. Program dopolnjuje nacionalne ali regionalne in lokalne pobude. Predlagana pravna podlaga zagotavlja možnosti, ki lahko k temu pripomorejo. Program je zlasti dejaven na področjih, na katerih ukrepanje države članice ne more biti učinkovito. Njegov cilj ni spreminjati strukture in vsebine izobraževalnih sistemov, ampak se osredotoča zlasti na področja, na katerih se lahko na evropski ravni ustvari dodana vrednost. V zvezi s sorazmernostjo je bil predlog zasnovan tako, da omogoča čim večjo poenostavitev.

Predlogi Odbora regij

1. Lokalna in regionalna raven morata biti sodelovati v začetnih fazah celostnega programa.
2. Lokalni in regionalni akterji naj bodo pomembna ciljna skupina za pobude v zvezi z evropskim razvojem in povezovanjem na splošno ter za dejavnosti programov v izobraževanju in usposabljanju.
3. Dokument bi moral bolj poudariti neformalno in priložnostno (informal) učenje.
4. Eden od načinov, kako se izogniti težavam pri razmejitvi in oviram, bi bil vključitev čim več predpisov za dostop do raznih delov celostnega programa v en sam skupni člen (člen 4 predloga) in ustrezna sprememba pravila o posebnem dostopu do posameznega sektorskega programa (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci in Grundtvig).
5. Ustrezno možnost je treba vključiti v način oblikovanja finančnega okvira za posamezne projekte.
6. Med izvajanjem programa je treba aktivno krepiti povezavo med potrebami osnovnega in višješolskega izobraževanja, med potrebami splošnega izobraževanja in poklicnega usposabljanja ter formalnega, neformalnega in priložnostnega učenja.
7. Evropska strategija za vseživljenjsko učenje bi morala biti jasneje izražena v celostnem programu in njegovih različnih sestavnih delih.
8. Odbor regij meni, da bi morali lokalna in regionalna raven igrati pomembno vlogo pri izvajanju, uveljavljanju in širjenju celostnega programa in njegovih sestavnih delov.
9. Odbor regij želi imeti dejavnejšo vlogo pri seznanjanju javnosti, širjenju informacij in razpravljanju o doseženem napredku glede teh vprašanj na ravni Skupnosti.
10. Predlagan splošni/transverzalni program bo imel strateško vlogo kot povezovalna sila pri razvoju politike, novih projektov in omrežij za analiziranje ter pomoč pri oblikovanju novih mehanizmov za izpolnjevanje izobraževalnih potreb Skupnosti. Glede na pomen regionalne in lokalne ravni v izobraževanju je potreben vezni člen med to dejavnostjo in Odborom regij.

V Bruslju, 23. februarja 2005

Predsednik
Odbora regij
Peter STRAUB